

ВІДГУК

офіційного опонента - доктора юридичних наук, професора Назара Юрія Степановича на дисертацію Бакутіна Євгенія Івановича «Адміністративно-правове регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Вивчення змісту дисертації, автореферату дисертації та наукових праць Бакутіна Євгенія Івановича дає підстави зробити висновок про актуальність обраної теми дисертації, достатній ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, що виносяться на захист, їх практичну значущість, а також про глибокий аналіз проблемних питань адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень.

Обрана дисертантом тема для дослідження є дійсно актуальною. Держава делегує Національній поліції України широке коло повноважень та покладає низку важливих завдань і функцій щодо забезпечення правопорядку, захисту прав і свобод громадян, запобігання правопорушенням та їх припинення. Переважну більшість зазначених завдань поліція реалізує у ході здійснення своєї повсякденної діяльності, яку навіть у законодавчому переліку поставлено на перше місце.

Інтенсивне зростання кількості джерел підвищеної небезпеки, зокрема транспортних засобів, ускладнення вимог до осіб, які керують ними, небачені потужності, швидкості і рушійний потенціал техніки, що використовується, при обмежених психофізичних можливостях людини зумовлює зростання ймовірності вчинення автотранспортних правопорушень. Так, масштаби дорожньо-транспортної аварійності в Україні значно випереджають аналогічні показники більшості держав світу, є одними з найгостріших соціально-економічних проблем й характеризується надзвичайно високим

Вх. №		6386		2024 р.
13	12			
осн. док.		кількість аркушів:		
8		додаток		

рівнем ризику виникнення дорожньо-транспортних пригод та тяжкістю їх наслідків.

В той же час, незважаючи на законодавче врегулювання питання щодо застосування технічних засобів фіксації правопорушень в Україні, на сьогодні чинне законодавство України у зазначеній сфері потребує свого удосконалення та відповідного врегулювання з окремих конкретних питань.

Вищезазначене дозволяє дійти висновку про те, що тема дисертації є актуальною, а звернення до неї - абсолютно своєчасним.

Дисертація заповнює існуючу наукову прогалину та водночас вирішує низку актуальних питань, що заслуговують на високу оцінку проведеного автором наукового дослідження.

Розкриттю та належному висвітленню проблематики дисертаційного дослідження сприяла правильно та чітко сформульована мета наукової роботи - спираючись на аналіз наукових поглядів учених та норм чинного законодавства за допомогою сучасних методів наукового пізнання, на підставі досягнень науки адміністративного та інших галузей права, аналізу наукових поглядів учених і норм законодавства України, узагальнень правозастосовної діяльності визначити сутність адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень, а також сформулювати пропозиції та рекомендації щодо підвищення її ефективності.

Завдання, об'єкт та предмет дисертаційного дослідження сформульовані та визначені у відповідності до вимог, що висуваються Міністерством освіти і науки України до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дисертаційного дослідження зумовлений раціональною та узгодженою структурою всіх елементів дисертації. В цілому дисертаційне дослідження характеризується високим теоретичним та науково-методологічним рівнем вирішення поставлених у науковій роботі завдань.

Необхідно також відзначити, що проведенню комплексного дослідження та високому рівню систематизації матеріалу сприяли вдало обрані загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, серед яких: історико-правовий метод; логіко-семантичний метод; методи синтезу та аналізу; структурно-логічний метод; формально-логічний метод та порівняльно-правовий; системно-структурний; діалектичний; логіко-юридичний та метод компаративного аналізу.

Зазначене свідчить, що здобувачем проведено самостійне, творче та актуальне дослідження, теоретичне підґрунтя якого склали результати та висновки наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі філософії, загальної теорії держави та права, інших галузях юриспруденції: конституційного права, адміністративного права, міжнародного права, а також інших галузевих правових наук.

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що визначають правові засади реалізації використання технічних засобів фіксації правопорушень в Україні.

У ході дисертаційного дослідження було також використано законодавство низки зарубіжних країн, досвід яких може бути використаний в Україні.

Інформаційну та емпіричну основу дисертації становлять узагальнення практики діяльності поліції, довідкові видання, статистичні матеріали.

Дисертація в цілому характеризується досить високим теоретичним та науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації є високим.

Положення поданої наукової роботи характеризуються теоретичною та практичною цінністю, а наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним з перших у вітчизняній юридичній науці в умовах структурно-функціональних змін у системі органів державної влади та правоохоронних органів комплексним дослідженням адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень, у якому на основі критичного опрацювання положень теорії адміністративного права, аналізу законодавства і правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку задач правового, організаційного і прикладного характеру з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Аналіз дисертації та автореферату дає підстави для твердження про ідентичність змісту автореферату й основних положень дисертації. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог.

В результаті проведення дослідження автором самостійно розроблено та запропоновано ряд інноваційних висновків, частина з яких була удосконалена, а деякі отримали подальший розвиток. Особливої уваги заслуговують такі здобутки та положення:

- сформульовано наукове визначення технічного засобу фіксації правопорушень як науково обґрунтованої системи існуючих і тих, що розробляються устаткування, апаратури, приладів, пристроїв, препаратів та інших виробів, спеціально створених, розроблених, запрограмованих або модернізованих для виконання завдань з отримання інформації, а також методів і методик їх застосування й використання уповноваженими особами з метою адміністративної реєстрації (фіксації) інформації про саму подію правопорушення, особу правопорушника, збирання і дослідження доказів, створення умов, що ускладнюють вчинення такого; механізму адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень - сукупність адміністративно-правових засобів, завдяки яким здійснюється регулювання використання технічних засобів;

- доведено, що адміністративно-правову систему використання технічних засобів фіксації правопорушень складають такі компоненти: технічний засіб - об'єкт (діяльність з використання технічного потенціалу фіксації правопорушень); суб'єкт (суб'єкти забезпечення та користування); причинний зв'язок (кореляційні зв'язки між поведінкою потерпілих, діяльністю суб'єктів запобігання та ефективністю здобутих доказів його вини), у дисертаційній роботі удосконалено: зміст елементів механізму адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень: адміністративно-правові норми; адміністративно-правові відносини; суб'єкти адміністративного права; акти реалізації норм адміністративного права та допоміжні (додаткові) елементи механізму адміністративно-правового регулювання належать: правова свідомість, правова культура та законність; класифікацію технічних засобів фіксації правопорушень як групи технічних засобів, що використовуються в умовах адміністративної діяльності поліції на технічні засоби провадження адміністративної діяльності та технічні засоби забезпечення цієї діяльності; критерії ефективності організаційного забезпечення використання технічних засобів фіксації правопорушень: своєчасність виявлення і повнота фіксації фактичних даних, що становлять адміністративну відповідальність; доцільність застосування технічних засобів фіксації правопорушень під час проведення заходів; складність, неможливість або недоцільність з адміністративних міркувань отримання необхідних фактичних даних без застосування технічних засобів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки, отримані внаслідок проведеного дослідження можуть бути використані та частково уже використовуються в:

- науково-дослідній діяльності - для подальших загальних і спеціальних наукових досліджень у сфері адміністративного права, зокрема науково-теоретичних розробок з питання використання технічних засобів фіксації правопорушень органами Національної поліції України (акт впровадження

Національної академії внутрішніх справ від 15 березня 2021 р.);

- законотворчій діяльності - під час удосконалення законодавства, яке регламентує питання використання технічних засобів фіксації правопорушень, зокрема запропоновано зміни та доповнення до КУпАП, Закону України «Про дорожній рух», а також підзаконних нормативно- правових актів;

- правозастосовній діяльності - для вдосконалення практики забезпечення, реалізації та захисту прав громадян органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також у межах діяльності поліцейських під час реалізації ними повноважень у частині притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності та встановлення адміністративних стягнень (акт Головного управління Національної поліції в Херсонській області від 17 лютого 2021 р.);

- освітньому процесі - при викладанні навчальних дисциплін «Адміністративна діяльність», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції», «Безпека дорожнього руху», «Організація охорони публічної безпеки та порядку» та підготовці навчальних і методичних посібників, підручників, курсів лекцій, а також можуть слугувати теоретичною і методологічною основою для подальшого дослідження питань, що становлять предмет цієї роботи (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 25 березня 2021 р.).

Апробація результатів дослідження та публікації. Основні положення та висновки дослідження оприлюднені автором у виступах на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, круглих столах і семінарах.

За результатами дослідження у дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності й особливостей адміністративно-правового регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень, а також у визначенні шляхів удосконалення адміністративного законодавства, норми якого регулюють правовідносини в досліджуваній сфері суспільних відносин.

Одночасно значущість отриманих висновків не виключає наявності ряду питань до окремих положень і висновків зроблених автором.

1. Враховуючи сучасну реформу організаційної структури органів та підрозділів Національної поліції України, доречним було б детальніше приділити увагу підрозділам та посадовим особам, що мають право використовувати технічні засоби фіксації правопорушень.

2. Більше уваги необхідно було приділити автору розподілу технічних засобів фіксації правопорушень на групи та категорії, а також особливостям їх застосування.

3. Автор недостатньо приділяє уваги вдосконаленню законодавства щодо застосування автоматизованих систем фіксації правопорушень.

4. Відкритим залишається питання щодо врегулювання порядку використання малих літальних апаратів для фіксації правопорушень.

У той же час, висловлені зауваження та побажання суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів наукового дослідження.

Виконане дисертаційне дослідження сприяє розв'язанню ряду теоретичних та практичних питань врегулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень, що мають важливе прикладне значення для удосконалення діяльності останніх. Теоретичні положення та практичні рекомендації, що знайшли своє відображення в висновках дисертації, можуть в подальшому використовуватися при розробці нових та удосконаленні чинних нормативно-правових актів у сфері протидії злочинності та ін.

Таким чином, основні положення, висновки та рекомендації дисертації відображені в авторефераті, наукових публікаціях наукових фахових виданнях, а також у доповідях та повідомленнях на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, свідчать про високий рівень підготовленості дисертанта, ретельну трудомістку роботу, проведenu автором в ході наукового дослідження та його апробації.

Вищевикладене дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження Бакутіна Євгенія Івановича «Адміністративно-правове

регулювання використання технічних засобів фіксації правопорушень», є завершеною самостійною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукове завдання, яке має істотне значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, науковою новизною постановки та вирішення досліджених проблем, високим теоретичним рівнем та практичною цінністю, достовірністю та обґрунтованістю отриманих результатів повністю відповідає вимогам пп. 9, 11-13 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**директор Інституту з підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Львівського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор**

Юрій НАЗАР

